

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 130/2024-67

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **R&J Nature, s. r. o.**, Lán 453, Vitanová, IČO 47 461 888, zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Horanským, Staničná 1, Piešťany, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/30/2020 z 25. novembra 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/19/2022 zo 7. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. septembra 2023 a doplnenou 11. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13Cob/30/2020 z 25. novembra 2020 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2Obdo/19/2022 zo 7. júna 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu (alternatívne najvyššiemu súdu) na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľka je obchodnou spoločnosťou podnikajúcou v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva, v ktorej nezhody medzi jej spoločníkmi (konštatované aj v uznesení ústavného súdu č. k. I. ÚS 213/2023-52 z 5. apríla 2023) vyústili do toho, že na základe žaloby jedného z nich doručenej

Okresnému súdu Žilina 16. septembra 2016 okresný súd rozsudkom č. k. 10Cb/237/2016-212 z 13. októbra 2017 zrušil účasť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v obchodnej spoločnosti (pod pôvodným obchodným menom) J&V Nature, s. r. o., Lán 453, Vitanová, IČO 47 461 888, zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Žilina, oddiel Sro, vo vložke č. 60655/L (www.orrs.sk).

3. Žalobou doručenou okresnému súdu o tri mesiace skôr (3. júna 2016) sa sťažovateľka pod pôvodným obchodným menom (žalobkyňa) v obchodnoprávnej veci domáhala proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“) vydania hnutelných vecí tvoriacich predmet kúpy v zmysle kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi nimi ako zmluvnými stranami 6. septembra 2014 za dohodnutú kúpnu cenu 300 000 eur s DPH, k úhrade ktorej malo dôjsť formou zápočtu, keďže ako zmluvné strany uzatvorili 6. septembra 2014 aj dohodu o započítaní, v ktorej sa dohodli, že predmetná kúpna cena bude v celom rozsahu započítaná oproti pohľadávke sťažovateľky voči žalovanému vzniknutej z titulu zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej 6. septembra 2014 medzi [REDAKOVANÉ] ako postupcom a sťažovateľkou ako postupníkom, ktorej predmetom bolo postúpenie pohľadávky voči žalovanému v sume 300 000 eur vzniknutej z titulu zmlúv o pôžičkách uzatvorených medzi [REDAKOVANÉ] a žalovaným v priebehu rokov 2012 a 2013, a teda predmetná kúpna cena za predmet kúpy bola uspokojená v celom rozsahu. Eventuálne sa sťažovateľka domáhala zaplatenia náhrady škody s príslušenstvom.

4. Žalovaný v konaní namietal nedostatok aktívnej a pasívnej vecnej legitimácie, tvrdiac jednak to, že dohoda o započítaní je absolútne neplatná z dôvodu neexistencie postupovanej pohľadávky, ako aj to, že, keďže sťažovateľka riadne a včas neuhradila dohodnutú kúpnu cenu, podaním z 15. marca 2016 odstúpil od kúpnej zmluvy a hnutelné veci, ktoré sú v žalobe opísané, previedol do vlastníctva tretích osôb.

5. Okresný súd rozsudkom č. k. 19Cb/152/2016-554 zo 6. septembra 2019 žalobu zamietol ako nedôvodnú. Vo vzťahu k primárnemu žalobnému návrhu, ktorým sa sťažovateľka voči žalovanému domáhala vydania hnutelných vecí tvoriacich predmet kúpy, skonštatoval dôvodnosť námietky žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie sťažovateľky v konaní, keďže z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že žalovaný dôvodne odstúpil od kúpnej zmluvy, čím došlo k zániku práv a povinností vyplývajúcich z obsahu tejto zmluvy vrátane povinnosti žalovaného dodať/odovzdať predmet kúpy sťažovateľke (bod 12 rozsudku okresného súdu). Vo vzťahu k primárnemu žalobnému návrhu zároveň skonštatoval dôvodnosť námietky žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie v konaní, keďže z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že žalovaný hnutelné veci identifikované v primárnom žalobnom návrhu vo svojej faktickej moci nemá, nedisponuje s nimi, a pretože v tomto smere sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno, nie je naplnený ani predpoklad materiálnej vykonateľnosti prípadného pozitívneho rozhodnutia súdu (bod 13 rozsudku okresného súdu).

5.1. Pri hodnotení eventuálneho žalobného návrhu, ktorým sa sťažovateľka voči žalovanému domáhala zaplatenia náhrady škody s príslušenstvom, okresný súd uviedol, že za situácie, ktorá vznikla v prejednávanej veci, keď žalovaný v rámci svojej procesnej obrany dôvodne namietal neexistenciu predmetu postúpenia na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej 6. septembra 2014 medzi [REDAKOVANÉ] ako postupcom a sťažovateľkou ako postupníkom, a tým aj neplatnosť tejto zmluvy a dohody o započítaní, bolo obsahom dôkaznej povinnosti sťažovateľky preukázať, že si riadne splnila svoju zmluvnú povinnosť zaplatiť kúpnu

cenu na základe kúpnej zmluvy. Uvedená dôkazná povinnosť zahŕňala povinnosť preukázať existenciu predmetu postúpenia podľa zmluvy o postúpení pohľadávky, teda vznik a existenciu pohľadávky [REDACTED] voči žalovanému v sume 300 000 eur z titulu pôžičiek, ktoré mu mal poskytnúť v rokoch 2012 až 2013. Túto rozhodnú skutkovú okolnosť sťažovateľka, ktorú v tomto smere v konaní ťažilo dôkazné bremeno, spoľahlivo a jednoznačne nepreukázala. Preukázané však bolo, že finančné prostriedky vo výške 140 000 eur, ktoré [REDACTED] poskytol žalovanému, boli vrátené [REDACTED] v celom rozsahu a tento žalovanému žiadne ďalšie prostriedky neposkytol. K momentu meritórneho rozhodnutia tak nebolo preukázané ani splnenie podmienok vzniku práva na náhradu škody predstavované porušením právnej povinnosti vyplývajúcej žalovanému zo zmluvy alebo z Obchodného zákonníka, v príčinnej súvislosti s ktorým by sťažovateľke vznikla škoda vo výške 300 000 eur, a rovnako nebola preukázaná ani uplatnená výška škody súdu (bod 14 rozsudku okresného súdu).

6. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie, v ktorom mu vytkla, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a že vec nesprávne právne posúdil, resp. nesprávne o nej rozhodol. Konkrétne nesúhlasila s tým, že okresný súd vyhodnotil odstúpenie žalovaného od kúpnej zmluvy ako platný právny úkon s následkom zániku právneho vzťahu založeného kúpnu zmluvou s účinkami *ex tunc* a dohodu o započítaní a dohodu o postúpení pohľadávky ako absolútne neplatné právne úkony pre ich rozpor so zákonom.

7. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)]. V odôvodnení uvedeného rozhodnutia uviedol, že žaloba na vydanie veci (vo všeobecnosti) predpokladá, že iná osoba neoprávnene, t. j. bez právneho dôvodu, zadržíava vec patriacu vlastníkovi a súčasne mu ju odmieta vydať. Aktívna legitímácia patrí vlastníkovi, pričom vlastnícke právo musí trvať až do poskytnutia súdnej ochrany (§ 217 ods. 1 veta prvá CSP). Pasívna legitímácia prislúcha osobe, ktorá má vec fakticky u seba, avšak nemá na to žiaden právom aprobeovaný dôvod. Ak porušovateľ vlastníckeho práva už nemá vec u seba, vzniká mu zodpovednostná povinnosť na náhradu škody vlastníkovi. Otázka tzv. vecnej legitímácie (aktívnej – ak sa týka žalobcu, pasívnej – ak sa týka žalovaného) je predmetom dokazovania a jej nedostatok je dôvodom na zamietnutie žaloby. Touto otázkou sa primárne zaoberal aj okresný súd, ktorý, vychádzajúc z § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorý ustanovuje, že (v obchodných záväzkových vzťahoch) odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane, z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že z úkonu odstúpenia od kúpnej zmluvy, a to podania žalovaného z 15. marca 2016 riadne doručeného sťažovateľke, nepochybne vyplynul dôvod odstúpenia, a to neuhradenie kúpnej ceny sťažovateľkou, s poukazom na absolútnu neplatnosť dohody o započítaní a zmluvy o postúpení pohľadávky pre neexistenciu postupovanej pohľadávky [REDACTED] voči žalovanému v sume 300 000 eur. Na rozdiel od právnej úpravy dôsledkov odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, kde sa účinným odstúpením zrušuje zmluva od začiatku (*ex tunc*), účinky odstúpenia od zmluvy v obchodných záväzkových vzťahoch nastávajú až okamihom odstúpenia (*ex nunc*). Úkon odstúpenia od kúpnej zmluvy vyvolal právne účinky v podobe zániku zmluvného vzťahu založeného kúpnu zmluvou s účinkami *ex nunc*, čím zanikla povinnosť žalovaného odovzdať predmet kúpy sťažovateľke.

7.1. V súvislosti s uplatneným nárokom sťažovateľky na náhradu škody krajský súd uviedol, že pre úspešnosť žaloby o náhradu škody je (vo všeobecnosti) nevyhnutné, aby v tomto type

konania žalobca preukázal kumulatívne splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu v zmysle § 373 Obchodného zákonníka, a to porušenie zmluvnej povinnosti žalovaného, existenciu škody, ako aj príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Krajský súd v zhode s okresným súdom dospel k záveru, že v posudzovanom prípade neboli splnené zákonné predpoklady na priznanie nároku na náhradu škody, a to existencia protiprávneho konania žalovaného, v príčinnej súvislosti s ktorým by sťažovateľke vznikla škoda, a ani výška uplatnenej škody. Sťažovateľka nepreukázala porušenie povinnosti žalovaným, ktorý z titulu účinkov platného odstúpenia od kúpnej zmluvy žiadnu povinnosť ani nemohol porušiť, preto pokiaľ okresný súd zamietol žalobu i časti eventuálneho petitu, jeho postup bol vecne správny (body 44 až 72 napadnutého rozsudku krajského súdu).

8. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP tvrdiac, že je zjavne neodôvodnený a že sudy nižších inštancií porušili zásadu hodnotenia dôkazov jednotlivo a všetkých dôkazov vo vzájomnej súvislosti podľa § 191 ods. 1 a 2 CSP, keď za platné právne úkony uznali kúpnu zmluvu uzatvorenú 6. septembra 2014 aj odstúpenie žalovaného od kúpnej zmluvy (z 15. marca 2016), nie však zmluvu o postúpení pohľadávok a dohodu o započítaní uzatvorené v rovnaký deň, t. j. 6. septembra 2014.

8.1. Prípustnosť dovolania sťažovateľka vyvodzovala aj z § 421 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú však bližšie nešpecifikovala. Aj v tomto prípade sťažovateľka tvrdila, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď kúpnu zmluvu, zmluvu o postúpení pohľadávky a dohodu o započítaní, ktoré samy osebe (bez ďalšieho) preukazujú skutočnosť, že pôžičky boli skutočne poskytnuté a reálne vyplatené žalovanému, neposudzoval komplexne v jednom súbehu, a to po obsahovej, ako aj časovej stránke.

9. Najvyšší súd napadnutým uznesením (doručeným právnomu zástupcovi sťažovateľky 6. júla 2023) dovolanie, ktorého prípustnosť sťažovateľka vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, odmietol ako neprípustné [§ 447 písm. c) CSP], keďže ňou tvrdené vady zmätočnosti nezistil. Nepovažoval napadnutý rozsudok krajského súdu za zjavne neodôvodnený, pričom poukázal na to, že posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP a § 384 CSP), a nie sporových strán. Podľa názoru najvyššieho súdu ak sudy nižších inštancií ustálili, že v súdenom spore došlo k platnému odstúpeniu od kúpnej zmluvy, dospeli k správnomu právnomu záveru o nemožnosti porušenia zmluvnej povinnosti žalovaným, ktoré by zakladalo pre sťažovateľku uplatnené právo na náhradu škody. Za správny považoval aj právny záver súdov nižších inštancií, že ak nie je splnená jedna z kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na náhradu škody, súd sa ďalej nezaoberá skúmaním splnenia ďalších predpokladov na priznanie náhrady škody, keďže by to bolo neehospodárne (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Obo/2/2015 a sp. zn. 5Obo/16/2015).

9.1. Dovolanie, ktorého prípustnosť sťažovateľka vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP, najvyšší súd odmietol z dôvodu, že sťažovateľka dovolacie dôvody nevymedzila spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP [§ 447 písm. f) CSP]. Uviedol, že samotná polemika s rozhodnutím krajského súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia krajského súdu či nesúhlas s právnym záverom krajského súdu a kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom

posudzovaní vecí významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

10. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) trvá na tom, že zmluva o postúpení pohľadávok a dohoda o započítaní uzatvorené 6. septembra 2014 sú platné právne úkony na rozdiel od odstúpenia žalovaného od kúpnej zmluvy uzatvorenej v rovnaký deň, t. j. 6. septembra 2014, a teda uniesla dôkazné bremeno o existencii pohľadávky voči žalovanému v sume 300 000 eur vzniknutej z titulu zmlúv o pôžičkách, ktoré žalovaný uzatvoril s [REDACTED] v priebehu rokov 2012 a 2013, ako aj o úhrade predmetnej kúpnej ceny za predmet kúpy započítaním. Opakujúc argumenty, ktoré vzniesla v odvolaní proti rozsudku okresného súdu a dovolaní proti rozsudku krajského súdu, krajskému a najvyššiemu súdu vytýka, že vec nesprávne právne posúdili v rozpore s právnym základom vzťahov vzniknutých medzi sporovými stranami. V tomto kontexte považuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za nezákonné, nedostatočne odôvodnené a arbitrárne, porušujúce nielen jej právo na spravodlivý proces v spojení s právom na účinný prostriedok nápravy, ale aj právo na rovnosť účastníkov konania a právo vlastníť majetok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13Cob/30/2020 z 25. novembra 2020 (body 7 a 7.1.) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2022 zo 7. júna 2023 (body 9 a 9.1.) vydanými v obchodnoprávnej veci (bod 3), s ktorými sťažovateľka nesúhlasí a považuje ich za nezákonné, nedostatočne odôvodnené a arbitrárne (bod 10).

12. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi

všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

III.1. K namietanému porušeniu základných práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu:

13. Článok 46 ods. 1 ústavy (ako aj čl. 36 ods. 1 listiny) je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Do jeho obsahu patrí aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (II. ÚS 410/06, Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993).

14. Vychádzajúc z tvrdenia sťažovateľky, že uniesla dôkazné bremeno v predmetnom obchodnoprávnom spore, no napriek tomu krajský súd vec nesprávne právne posúdil v rozpore s právnym základom vzťahov vzniknutých medzi sporovými stranami, ústavný súd konštatuje, že otázkou základného rozloženia dôkazného bremena v civilnom sporovom konaní a procesnými následkami stavu *non liquet* sa zaoberal už v náleze sp. zn. I. ÚS 24/2019 z 9. júna 2020, ktorým judikoval (ZNaU 20/2020):

„I. Civilné sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha.

II. Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov ponesie aj nepriaznivé dôsledky stavu *non liquet* (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo.“

15. V nadväznosti na uvedené je potrebné doplniť, že súdy sa pri hodnotení dôkazov riadia zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 a § 191 CSP). Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca

urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Tento jeho postup však musí byť v istom zmysle objektivizovaný konceptom takého hodnotenia dôkazov, ktoré obstoja z hľadiska jeho prípadného rozporu so zákazom arbitrárnej jurisdikčnej ľubovôle (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 729.). Rozhodnutie tak musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu a musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Pokiaľ bude záver, ktorý súd na základe vykonaného dôkazu prijme, v príkrom rozpore s možným a logicky prípustným záverom vykonaného dokazovania, ide o arbitrárne hodnotenie dôkazov. Aj podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu arbitrárnosť môže spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokolvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej nožnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (I. ÚS 51/2020).

16. To však s ohľadom na ďalej uvedené nebol prípad sťažovateľky.

17. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvoinštančné konanie, pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a Civilného sporového poriadku), ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

18. Žalovaný v obchodnoprávnom spore namietal nedostatok aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie, tvrdiac jednak to, že dohoda o započítaní je absolútne neplatná z dôvodu neexistencie postupovanej pohľadávky, ako aj to, že keďže sťažovateľka riadne a včas neuhradila dohodnutú kúpnu cenu, podaním z 15. marca 2016 odstúpil od kúpnej zmluvy, čím mu zanikla povinnosť odovzdať predmet kúpy sťažovateľke. Právna úprava odstúpenia od zmluvy v Obchodnom zákonníku je komplexná, preto sa ustanovenia Občianskeho zákonníka nepoužijú (pozri Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2022. s. 1305 – 1307.). Z vykonaného dokazovania okresný súd považoval za preukázané, že finančné prostriedky vo výške 140 000 eur, ktoré [REDAKOVANÉ] poskytol žalovanému, boli vrátené [REDAKOVANÉ] v celom rozsahu a tento žalovaný žiadne ďalšie prostriedky neposkytol. Žalovaný teda uniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k svojim tvrdeniam.

19. Na rozdiel od žalovaného sťažovateľka v konaní pred okresným súdom spoľahlivo a ednoznačne nepreukázala existenciu predmetu postúpenia podľa zmluvy o postúpení pohľadávky, teda vznik a existenciu pohľadávky [REDAKOVANÉ] voči žalovanému v sume 300 000 eur (z titulu pôžičiek, ktoré mu mal poskytnúť v rokoch 2012 až 2013), ktorá by bola spôsobilá k následnému započítaniu a vzniku povinnosti žalovaného odovzdať predmet kúpy sťažovateľke. V odvolacom konaní sťažovateľka nenavrhlala krajskému súdu, aby doplnil dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov (§ 384 ods. 2 CSP), vyslovila „len“ nesúhlas s ich vyhodnotením okresným súdom.

20. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky postupoval v medziach svojich právomocí, pričom jej odvolacími námietkami sa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti

prípade. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Logicky vyznieva aj poukázanie krajského súdu na splnenie zákonných predpokladov na priznanie nároku na náhradu škody. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v dokazovaní vykonanom súdom prvej inštancie.

21. Ústavný súd zároveň dáva do pozornosti, že ak sa sťažovateľka s názormi všeobecných súdov nestotožňuje, táto skutočnosť sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) totiž nepatrí právo sporovej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08).

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

22. Za ústavne konformný a udržateľný ústavný súd považuje aj záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľky. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu nemajúce oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 438 a nasl.).

23. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerespektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010).

III.3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

24. Rovnosť účastníkov v konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy) súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že všetci účastníci konania (osobitne strany civilného sporového konania) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka (strany sporu), nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov (sporových strán) sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný

(m. m. PL. ÚS 43/95, II. ÚS 35/02, II. ÚS 121/02, II. ÚS 135/05, IV. ÚS 126/09). Táto ústavná zásada zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania. Aplikácia princípu rovnosti zbraní v postupe konajúceho súdu má zaručiť rozumný stav rovnováhy, v ktorom protistrana môže reagovať na relevantné argumenty druhého účastníka konania, z čoho vyplýva, že je na uvážení konajúceho súdu, či bude predstreté argumenty považovať za podstatné, a ako také ich predloží ku konfrontácii druhej strane. Konajúci súd totiž popri rovnosti účastníkov konania, resp. sporových strán musí zaručiť aj plynulosť a rýchlosť konania, čo predpokladá selekciu len podstatných argumentov, ktoré bude súd predkladať na vyjadrenie protistrane (III. ÚS 402/08, ZNaU 25/09). Z uvedeného vyplýva, že zásada rovnosti strán sporu nie je absolútna. Procesnú rovnosť nemožno vykladať tak, že by zákonodarca nemohol stanoviť rozdielny rozsah procesných práv a povinností v rôznych druhoch konania, musí však rešpektovať rovnaký rozsah procesných práv a povinností v konaniach so zhodným predmetom konania.

25. Ústavný súd preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zistil, že sťažovateľke bol daný náležitý procesný priestor, aby sa vyjadrila k prostriedkom procesnej obrany žalovaného, ako aj k priebehu a výsledkom dokazovania a k právnej stránke veci. Zároveň nezistil nič, čo by signalizovalo taký zásah krajského súdu a najvyššieho súdu do procesných práv sťažovateľky, ktorý by mal základ v znevýhodnení alebo diskriminácii sťažovateľky oproti druhej strane sporu.

III.4. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

26. Ústavný súd vo vzťahu k základnému právu vlastníť majetok už v minulosti uviedol, že „Článkom 20 ods. 1 ústavy sa vlastníkovi priznáva len ochrana majetku, ktorý nadobudol v súlade s platným právnym poriadkom.“ (PL. ÚS 33/95). „Tento článok Ústavy Slovenskej republiky nevyhlasuje za základné ľudské právo vlastníctvo samotné, ale právo byť vlastníkom, t. j. právo nadobúdať vlastníctvo. Vzťahuje sa na štátnych občanov Slovenskej republiky, cudzincov, právnické osoby slovenské i zahraničné, a aj štát. Výklad tohto ustanovenia však neznamená, že každý má právo vlastníť akýkoľvek majetok... Uvedené ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky treba vykladať tak, že každý má právo vlastníť majetok, ktorý ústavou alebo zákonom Slovenskej republiky nie je z tohto vlastníctva vylúčený.“ (PL. ÚS 38/95).

27. V kontexte záverov ústavného súdu uvedených v bodoch III.1. a III.2. tohto uznesenia samotné presvedčenie sťažovateľky, že má právny nárok na vydanie hnutelných vecí tvoriacich predmet kúpy v zmysle kúpnej zmluvy eventuálne na zaplatenie náhrady škody s príslušenstvom, nie je spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu ani napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

III.5. Záver:

28. Vzhľadom na dôvody ústavnej sťažnosti a odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd preskúmal obe napadnuté uznesenia komplexne (a to vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu pri zachovaní lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 poslednej

vety zákona o ústavnom súde) a dospel k záveru, že medzi rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu a obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. februára 2024

Miloš Maďar
predseda senátu